

IZNR.5142.194.2018.akr

Na podstawie art. 104 i art. 155 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. DzU z 2018 r., poz. 2096), w związku z art. 7 pkt 1, art. 36 ust. 1 pkt 1 oraz art. 89 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. DzU z 2018 r., poz. 2067)

w efekcie wniosku: Gminy Nidzica, Pl. Wolności 1, 13-100 Nidzica

dot.: zmiany pozwolenia W-M WKZ nr 568/2018 z dnia 14.06.2018 r., zmienionego decyzją nr 394/2018 z dnia 13.09.2018 r. na rewitalizację centrum miasta – przebudowę centrum rynku w Nidzicy w zakresie sposobu ułożenia płyt chodnikowych oraz kostki kamiennej na chodnikach przy ulicach Młynarskiej, 1-go Maja oraz Adama Mickiewicza oraz zmiany pokrycia nawierzchni ciągów jezdnych rynku starego miasta, zgodnie z załączoną dokumentacją

oraz po ocenie danych przedstawionych we wniosku:

- projekt nawierzchni rynku – detal; Proj.: Rożenć&Rożen Pracownie Autorskie Urbanistyki i Architektury, Olsztyn; listopad 2018 r.;

WARMIŃSKO-MAZURSKI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW

orzeka

1. zmienić pozwolenie W-M WKZ nr 568/2018 z dnia 14.06.2018 r., zmienione decyzją nr 394/2018 z dnia 13.09.2018 r. w zakresie sposobu ułożenia płyt chodnikowych oraz kostki kamiennej na chodnikach przy ulicach Młynarskiej, 1-go Maja oraz Adama Mickiewicza, zgodnie z dokumentacją załączoną do niniejszego wniosku;
2. odmówić zmiany w/w pozwolenia na zmianę pokrycia nawierzchni ciągów jezdnych z istniejącej kostki granitowej rozbiórkowej na szarą kostkę granitową surowo łupaną o wymiarach 15x17 cm z uwagi na niedostosowanie inwestycji do historycznego wnętrza przestrzeni rynku starego miasta w Nidzicy a tym samym dewaluację jego wartości zabytkowych;
3. pozostałe elementy decyzji/ pozwolenia nr 568/2018 z dnia 14.06.2018r. pozostają bez zmian.

UZASADNIENIE

Kompetencja organu konserwatorskiego w niniejszej sprawie wynika z faktu, iż planowana inwestycja zlokalizowana jest na terenie objętym prawną ochroną konserwatorską w oparciu o art. 7 pkt 1 w/w ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, na podstawie decyzji WKZ z dnia 30 grudnia 1957 r. wpisującej założenie urbanistyczne starego miasta w Nidzicy w granicach 50 – 100 m. od zewnętrznej linii przebiegu dawnych obwarowań miejskich i zamkowych do rejestru zabytków nieruchomych województwa warmińsko-mazurskiego oraz z dnia 31 sierpnia 1992 r. wpisującej ślady pierwotnego osadnictwa (nawarstwienia kulturowe) starego miasta Nidzicy wraz z zamkiem do rejestru zabytków archeologicznych województwa warmińsko – mazurskiego.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt. 1 w/w ustawy o ochronie zabytków, prowadzenie robót budowlanych, prac, badań czy podejmowanie jakichkolwiek działań na obszarze wpisanego do rejestru zabytków historycznego układu urbanistycznego wymaga uzyskania stosownego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (t.j. DzU z 2018 r., poz. 1609) określa tryb wydawania pozwoleń oraz dane i informacje, które zawierają wnioski o wydanie pozwoleń, dokumentację dołączaną do tych wniosków, niezbędną do ich rozpatrzenia, dane i informacje, które zawierają te pozwolenia, oraz warunki, które mogą zostać w nich zastrzeżone, a także elementy, które zawiera dokumentacja prac konserwatorskich i prac restauratorskich prowadzonych przy zabytku ruchomym wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz dokumentacja badań archeologicznych.

Inwestycje podejmowane w obrębie zabytkowej przestrzeni rynku staromiejskiego nie mogą prowadzić do sytuacji, w której to wartości obiektu zostają zamazane, przekształcone lub zniszczone, na rzecz chwilowej korzyści i potrzeby przywrócenia wartości nowości. W efekcie nie tylko zatracone zostają bezcenne wartości zabytku, którego nie będziemy już w stanie przekazać kolejnym pokoleniom w niezmienionej formie, ale również maleje jego wartość materialna w miarę jak zaciera się jego dawność. To, co bowiem przyciąga ludzi do obiektu zabytkowego to właśnie poczucie obcowania z historią i niezwykłość miejsca. Dlatego jeżeli zatarte zostaną wartości dawności i autentyczności zabytku, zniszczone zostanie jego powiązanie z przeszłością, a tym samym możliwość czerpania z niego wymiernych materialnych zysków współcześnie.

Po analizie przedłożonej dokumentacji W-M WKZ uznał, iż ze względu na dewaluację wartości zabytkowych historycznego wnętrza przestrzeni rynku w Nidzicy, realizacja przedmiotowej inwestycji w przedstawionej formie jest niedopuszczalna. Zmiana pokrycia nawierzchni ciągów jezdnych z istniejącej historycznej kostki granitowej na szarą surowo łupaną o wymiarach 15x17 cm, a tym samym wprowadzenie w obrębie ścisłego centrum - rynku w Nidzicy materiału budowlanego o zróżnicowanych wymiarach, wpłynie negatywnie na jego wizualny odbiór oraz autentyzm. Historyczny charakter

przedmiotowego terenu przesądza o konieczności podejmowania w stosunku do niego działań o charakterze konserwatorskim, polegających na zabezpieczeniu i utrwaleniu substancji zabytkowej oraz zahamowaniu procesów jego destrukcji oraz restauratorskim, mającym na celu wyeksponowanie wartości artystycznych i estetycznych. Ponadto, istniejące już przekształcenia przedmiotowego obiektu nie mogą być przesłanką do jego dalszych przekształceń oraz usprawiedliwiać dalszych naruszeń historycznej przestrzeni. **Mając na uwadze powyższe, należy pozostawić na rynku istniejącą historyczną kostkę granitową. Niemniej jednak, z konserwatorskiego punktu widzenia dopuszczalne byłoby zastosowanie innego materiału na chodnikach wokół rynku i wiązaniach płyt chodnikowych.** Należy jednak pamiętać, iż zaproponowane materiały powinny nawiązywać do materiałów tradycyjnych, a zarazem eksponować walory zabytkowe przedmiotowego terenu. Zalecane jest zatem wykorzystanie tradycyjnych, naturalnych materiałów budowlanych, historycznie uzasadnionych, z maksymalnym zachowaniem substancji zabytkowej i minimalną w nią ingerencją, które doprowadzą do wyeksponowania walorów zabytkowych chronionego terenu oraz podniosą jego walory estetyczne

Historyczne wnętrza urbanistyczne starego miasta Nidzicy należy do cenniejszych zróżnicowanych zasobów wspólnego dziedzictwa kulturowego, które zostało ukształtowane przez kolejne pokolenia, stanowiąc główne świadectwo działalności i aspiracji człowieka w czasie i przestrzeni, co musi zostać uwzględnione przy procesach zagospodarowania otoczenia. Historycznym krajobrazem miejskim jest wnętrza urbanistyczne rozumiane jako efekt nawarstwiania się na przestrzeni dziejów wartości kulturowych i przyrodniczych, rozumiany również w szerszym kontekście obejmującym przede wszystkim topografię, cechy przyrodnicze danego miejsca, jego zabudowę, zarówno historyczną, jak i współczesną, otwarte przestrzenie i tereny zielone; formy użytkowania terenu i organizację przestrzenną; percepcję i relacje widokowe, a także wszystkie inne elementy struktury miejskiej. W takim ujęciu krajobrazu miejskiego należy uznać, iż centrum staromiejskie jest wykształconą w poprzednich wiekach strukturą urbanistyczną, której zachowanie leży w gestii właściciela/użytkownika zabytku w ramach całościowego, trwałego i zrównoważonego rozwoju. Takie działania powinny mieć na celu, poza opieką wobec istniejącego dziedzictwa architektonicznego, również ochronę jego otoczenia i przestrzeni historycznej w której się znajduje. Trudno zdefiniować środki, którymi będzie posługiwał się właściciel/użytkownik, aby realizować wyżej wyznaczony cel. Z całą pewnością można natomiast zdefiniować zagrożenia, a tymi będą inwestycje związane z wprowadzeniem w harmonijnie ukształtowaną przestrzeń, wtórnego elementu, który nie będzie wpisywał się w zabytkowe miejsce.

Stanowisko organu ochrony zabytków wynika m.in. z obowiązków ustawowych, tzn. w świetle regulacji art. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami przyjąć należy, że wszystkie działania i rozstrzygnięcia organu konserwatorskiego są odpowiednie dla zapewnienia odpowiednich warunków, umożliwiających zachowanie zabytków we właściwym stanie, ich odpowiedniego zagospodarowania i utrzymania, zapobiegania zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla ich wartości, udaremnienie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków, wobec czego orzeczono jak w **sentencji**.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji służy stronom, na podstawie art. 127 Kpa odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które należy złożyć za pośrednictwem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Olsztynie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej decyzji, zgodnie z art. 129 Kpa.

Zgodnie z art. 127a § 1 i § 2 Kpa w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, zaś z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Zgodnie z art. 130 §4 Kpa Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.

Zgodnie z art. 162 § 1 pkt 2 Kpa organ administracji publicznej, który wydał decyzję w pierwszej instancji, stwierdza jej wygaśnięcie, jeżeli decyzja: została wydana z zastrzeżeniem dopełnienia przez stronę określonego warunku, a strona nie dopełniła tego warunku.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (t.j. DzU z 2018 r., poz. 1044), niniejsza decyzja nie podlega opłacie skarbowej.

WARMIŃSKO-MAZURSKI
WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW
Dariusz Barton

Otrzymują:

- 280
1. Gmina Nidzica, Pl. Wolności 1, 13-100 Nidzica
2. a/a